

Syrjinnän torjuminen ja yhdenvertaiset mahdollisuudet kaikille

Euroopan parlamentin päätöslauselma puitestrategiasta "Syrjinnän torjuminen ja yhdenvertaiset mahdollisuudet kaikille" (2005/2191(INI))

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 13 artiklan, jossa yhteisölle uskotaan toimivalta toteuttaa tarvittavat toimenpiteet sukupuoleen, rotuun tai etniseen alkuperään, uskontoon tai vakaumukseen, vammaisuuteen, ikään tai sukupuoliseen suuntautumiseen perustuvan syrjinnän torjumiseksi,
- ottaa huomioon yksilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta 24. lokakuuta 1995 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 95/46/EY¹,
- ottaa huomioon rodusta tai etnisestä alkuperästä riippumattoman yhdenvertaisen kohtelun periaatteen täytäntöönpanosta 29. kesäkuuta 2000 annetun neuvoston direktiivin 2000/43/EY² sekä yhdenvertaista kohtelua työssä ja ammatissa koskevista yleisistä puitteista 27. marraskuuta 2000 annetun neuvoston direktiivin 2000/78/EY³, joilla kielletään rotuun tai etniseen alkuperään, uskontoon tai vakaumukseen, vammaisuuteen, ikään tai sukupuoliseen suuntautumiseen perustuva välitön tai välillinen syrjintä,
- ottaa huomioon Euroopan unionin perusoikeuskirjan 21 artiklan 1 kohdan, jolla kielletään etenkin sukupuoleen, rotuun, ihonväriin tai etniseen taikka yhteiskunnalliseen alkuperään, geneettisiin ominaisuuksiin, kieleen, uskontoon tai vakaumukseen, poliittisiin tai muihin mielipiteisiin, kansalliseen vähemmistöön kuulumiseen, varallisuuteen, syntyperään, vammaisuuteen, ikään tai sukupuoliseen suuntautumiseen perustuva kaikenlainen syrjintä,
- ottaa huomioon YK:n ja Euroopan neuvoston hyväksymät oikeudelliset välineet, joilla kielletään kyseisillä välineillä taattujen oikeuksien loukkaaminen, sekä erityisesti ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamista koskevan yleissopimuksen, kansallisten vähemmistöjen suojelua koskevan Euroopan neuvoston puiteyleissopimuksen sekä Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytännön,
- ottaa huomioon komission tiedonannon neuvostolle, Euroopan parlamentille, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle sekä alueiden komitealle "Syrjinnän torjuminen ja yhdenvertaiset mahdollisuudet kaikille – puitestrategia" (KOM(2005)0224),

¹ EYVL L 281, 23.11.1995, s. 31.

² EYVL L 180, 19.7.2000, s. 22.

³ EYVL L 303, 2.12.2000, s. 16.

- ottaa huomioon 8. kesäkuuta 2005 antamansa päätöslauselman vähemmistöjen suojelusta ja syrjinnän vastaisista politiikoista laajentuneessa Euroopan unionissa¹,
 - ottaa huomioon 28. huhtikuuta 2005 antamansa päätöslauselman romanien tilanteesta Euroopan unionissa²,
 - ottaa huomioon 18. tammikuuta 2006 antamansa päätöslauselman homofobiasta Euroopassa³,
 - ottaa huomioon perusoikeusasiantuntijaverkoston laatiman vuosikertomuksen vuodelta 2004 sekä sen samana vuonna julkaiseman teemaraportin vähemmistöistä,
 - ottaa huomioon työjärjestyksen 45 artiklan,
 - ottaa huomioon kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunnan mietinnön sekä naisten oikeuksien ja sukupuolten tasa-arvon valiokunnan lausunnon (A6-0189/2006),
- A. katsoo, että syrjinnän torjuminen on tärkeä osa sosiaalisen yhteenkuuluvuuden takaavaa integraatiopolitiikkaa sekä välttämätön väline syrjäytymisen ehkäisemisessä,
- B. katsoo, että syrjintä johtuu suureksi osaksi tietämättömyydestä ja peloista ja että ongelmaa olisi siten lähestyttävä ruohonjuuritasolla sellaisin kohdistetuin toimin, joilla edistetään suvaitsevaisuutta ja erilaisuuden sietämistä jo nuoresta pitäen; muistuttaa, että Sokrates-, Leonardo- ja Nuoriso-ohjelmilla voi olla tässä työssä ratkaiseva merkitys,
- C. ottaa huomioon, että Euroopan rasismin ja muukalaisvihan seurantakeskuksen (EUMC) mukaan jäsenvaltioissa tapahtuva viranomaisten välinen tiedonkulku syrjinnän torjuntaa koskevista käytännön asioista on edelleen riittämätöntä ja että se pitää ulottaa kohderyhmiin ja niitä tukeviin kansalaisjärjestöihin; katsoo, että hallitusten on entistä laajemmin tunnustettava se, että paikallisten ja alueellisten viranomaisten sekä kansalaisyhteiskunnan tulisi olla todellisia kumppaneita rotuun perustuvan syrjinnän torjumisessa, ja niiden olisi tuettava kaikkia niitä politiikan tavoitteita, joilla pyritään syrjinnän ehkäisemiseen,
- D. katsoo, että Euroopan perustuslakisopimuksen II-81 artiklaan liitetyn perusoikeuskirjan 21 artiklan soveltamisala on laajempi kuin EY:n perustamissopimuksen 13 artiklan, koska 21 artiklassa mainitaan syrjinnän perusteita, kuten ihonväri, yhteiskunnallinen alkuperä, geneettiset ominaisuudet, kieli, poliittiset tai muut mielipiteet, kansalliseen vähemmistöön kuuluminen, varallisuus ja syntyperä, joita ei mainita perustamissopimuksen 13 artiklassa; pahoittelee sitä, ettei tätä laajaa syrjinnän käsitettä sovelleta käytännössä oikeudellisesti sitovasti,
- E. katsoo, että kuten asiantuntijaverkosto hiljattain muistutti, jäsenvaltioiden on kuitenkin EY:n perustamissopimuksen 13 artiklan perusteella hyväksytyjen oikeudellisten välineiden täytäntöönpanossa sitouduttava noudattamaan EY:n lainsäädännön

¹ EUVL C 124 E, 25.5.2006, s. 405.

² EUVL C 45 E, 23.2.2006, s. 129.

³ Hyväksytyt tekstit, P6_TA(2006)0018.

yleisperiaatteisiin kuuluvia perusoikeuksia, mukaan lukien Euroopan unionin perusoikeuskirjassa mainittuja oikeuksia, vapauksia ja periaatteita,

- F. ottaa huomioon, että jos tietyille syrjinnän muodoille myönnetään erityinen kohtelu lainsäädännössä, syrjinnän perusteille luodaan jonkinasteinen arvojärjestys, mikä ei ole tarkoitus,
- G. katsoo, että syrjinnän käsitteen voi ymmärtää eri tavoin yksilön tai yhteisön näkökulmasta riippuen ja että kansalaisten yksilöoikeuksien suojele ei edellytä samoja toimenpiteitä kuin eri yksilöryhmien etujen suojele,
- H. ottaa huomioon, että on tärkeää määritellä, mitä "positiivisilla toimilla" tarkoitetaan ennen kuin päätetään, onko lainsäädäntöä muutettava ja miten sitä on muutettava; katsoo, että positiivisiin toimiin kuuluu toimenpiteitä, joita on toteutettava epätasa-arvon ja laittoman syrjinnän torjumiseksi, ja että ne ovat välineitä, joilla pyritään edistämään kaikkien väestöluokkien tasapuolista edustusta niillä aloilla ja tasoilla, joilla koko väestön yhtäläisen edustuksen toteutuminen on tärkeää; korostaa, ettei syrjinnän käsitettä pidä rajata vain työllisyyteen vaan että se tulee ulottaa sukupuolten tasa-arvokysymysten ulkopuolelle,
- I. katsoo, että syrjimättömän kulttuurin syntymiseen pitäisi myötävaikuttaa opetuksella, joka edistää rauhaa, väkivallattomuutta ja kulttuurien välistä vuoropuhelua,
- J. katsoo, että epäoikeudenmukaisuuden ja syrjinnän poistaminen saattaa edellyttää väliaikaista positiivisten toimien käyttöä; nuo toimet ovat osa oikeudenmukaisuuden käsitteen "proaktiivista" osaa ja voivat saada monia eri muotoja; muistuttaa, että kiintiöiden käyttöönottoa on pidettävä äärimmäisenä toimenpiteenä, jota voidaan soveltaa vain Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaisesti suhteellisuusperiaatetta noudattaen,
- K. katsoo, että tiettyjen yhteiskunnan vähäosaisten väestöryhmien tai niiden, joiden oikeuksia poljetaan, kannalta on välttämätöntä toteuttaa positiivisia toimia tai soveltaa erityistä lainsäädäntöä, jotta voidaan taata heidän tosiasiallinen integroitumisensa ja siten heidän aktiivinen osallistumisensa yhteiskuntaan ja etenkin politiikkaan siten, että he voivat vaikuttaa heitä koskevaan päätöksentekoon,
- L. katsoo, että romanilasten eristämistä erityisluokkiin tai kehitysvammaisille tarkoitettuihin laitoksiin eräissä jäsenvaltioissa voidaan pitää rotuerottelun muotona ja että sen vuoksi on kiireesti luotava politiikka ilmiön torjumiseksi,
- M. ottaa huomioon, että puiteyleissopimuksen neuvoa-antava komitea kannustaa positiivisten toimien käyttöönottoon erityisen heikossa asemassa olevien vähemmistöjen hyväksi,
- N. ottaa huomioon, että taloudellisia, sosiaalisia ja sivistyksellisiä oikeuksia käsittelevä YK:n komitea katsoo, että taloudellisia, sosiaalisia ja sivistyksellisiä oikeuksia koskevan kansainvälisen yleissopimuksen allekirjoittajavaltioiden velvollisuutena on myöntää asianmukainen erityiskohtelu vammaisille henkilöille, jotta täytetään tavoitteet, joiden mukaan kaikkien vammaisten henkilöiden on voitava osallistua täysipainoisesti ja tasavertaisesti yhteiskuntaan,

- O. ottaa huomioon, että Euroopan rasismien ja muukalaisvihan seurantakeskus muistuttaa, että rasismien todellista laajuutta ja luonnetta on vaikea arvioida, koska virallisten ja epävirallisten tietojen keruu monissa jäsenvaltioissa on tehotonta tai puuttuu kokonaan,
- P. ottaa huomioon, että kuten seurantakeskus korostaa, etnistä tai kansallista alkuperää taikka uskontoa koskevien tilastojen puuttuessa on vaikeaa saada todellista käsitystä syrjinnästä ja sen torjuntaan tähtäävien toimenpiteiden onnistumisesta; toteaa, että koska syrjinnän havainnollistamiseksi ja arvioimiseksi tarvittavia tilastotietoja ei ole tarpeeksi, ei ole mahdollista laatia syrjinnän torjuntastrategiaa, joka perustuisi muun muassa positiivisiin toimiin edellä mainittujen ryhmien hyväksi,
- Q. ottaa huomioon, että henkilötietojen käsittelystä säädetään yhteisössä direktiivillä 95/46/EY ja että kuten asiantuntijaverkosto on korostanut, henkilötietojen suojeleminen ei ole ristiriidassa tilastomenetelmin tapahtuvan syrjinnän seurannan kanssa, sikäli kuin seurannalla pyritään lisäämään tietämystä tiettyjen väestöryhmien yli- tai aliedustuksesta eräillä aloilla tai tasoilla, tai jos sillä pyritään arvioimaan edistystä, jotta voidaan määrittää tarvittavat toimet ja valita tehokkaimmat menettelytavat,
- R. katsoo, että yhteisön lainsäädännöllä nimenomaisesti kielletyn välillisen syrjinnän havaitsemiseksi on voitava tukeutua luotettaviin tilastotietoihin väestöryhmistä, joilla on tiettyjä ominaispiirteitä, ja että tilastotietojen puuttuessa välillistä syrjintää mahdollisesti kokevilta henkilöiltä viedään väline, jolla on olennainen merkitys heidän oikeuksiensa tunnustamiseksi,
- S. katsoo, että mahdollisen välittömän tai välillisen syrjinnän toteamisen mahdollistavien tietojen tulkinnan on tapahduttava kansallisen lainsäädännön tai kansallisten käytäntöjen mukaisesti ja että nykytilanteessa sellaisten tilastotietojen käyttö, joilla voidaan näyttää toteen välillinen syrjintä, kuuluu jäsenvaltioiden harkintavaltaan; tämä aiheuttaa paitsi kirjavuutta käytännöissä myös estää välillisen syrjinnän eräiden muotojen paljastumisen niissä jäsenvaltioissa, joissa kyseistä käytäntöä ei tunnusteta,
- T. korostaa, että yhteiskunta, johon kaikki jäsenet ovat sopeutuneet hyvin, perustuu tasa-arvoon ja oikeuteen elää elämää, johon ei kuulu syrjintää eikä rasismia; katsoo, että sopeuttamista ja syrjintää koskevien EU:n politiikkojen on oltava keskenään johdonmukaisia; katsoo, että sopeuttamisen pitäisi – jäsenvaltioiden perinteitä ja kulttuurisääntöjä kunnioittaen – perustua kokonaisvaltaiseen lähestymistapaan, kuten siihen, jonka jäsenvaltiot hyväksyivät vuonna 2004 annetuissa integraatiopolitiikan yhteisissä peruspäätöksissä,

Yleisiä huomioita

1. katsoo, että oikeudellisten välineiden ja oikeussuojakeinojen lisäksi syrjinnän torjunnan on perustuttava opetukseen, parhaiden käytäntöjen edistämiseen sekä sellaisiin kampanjoihin, joilla pyritään vaikuttamaan yleiseen mielipiteeseen sekä aloihin ja sektoreihin, joilla esiintyy syrjintää; korostaa, että syrjinnän torjunnassa on myös tiedostettava sen sosiaaliset (ja taloudelliset) vaikutukset; tämä on jätettävä hallitusten kaikille tasoille, paikalliset ja alueelliset tasot mukaan lukien, sekä kansalaisjärjestöille, jotka jäsenvaltioiden olisi otettava tiiviisti mukaan syrjinnän vastaiseen politiikkaansa;

2. katsoo, että on tärkeää määritellä yksiselitteisesti positiiviset toimenpiteet ja korostaa, etteivät positiiviset toimenpiteet tarkoita positiivista syrjintää; huomauttaa, että konkreettisia esimerkkejä positiivisista toimenpiteistä voisi olla erityisesti työhönottopolitiikkojen sekä sellaisten käytäntöjen tarkistaminen, joiden avulla voidaan tunnistaa ja välttää syrjintää aiheuttavaa politiikkaa, toimenpiteet, joilla kiinnitetään heikommassa asemassa olevien ryhmien huomio tiettyihin mahdollisuuksiin, heikommassa asemassa olevien henkilöiden työllisyyden lisäämistä koskevat tavoitteet sekä sellaisen tuen tarjoaminen näille henkilöille, joka mahdollistaa heidän osallistumisensa yleiseen yhteiskuntaelämään;
3. katsoo, että on syytä koota yhteen syrjinnän torjumiseksi jäsenvaltioissa toteutettuja hyviä käytänteitä, joista osa on yleisempiä, selvempiä ja paremmin juurtuneita kuin toiset, ja taata niiden leviäminen yhdenmukaistamisprosessin avulla; katsoo lisäksi, että tässä tarkoituksessa olisi järkevää tiivistää syrjinnän torjumisesta vastaavien kansallisten elinten muodostamaa Equinet-verkostoa, ja kehottaa kaikkia jäsenvaltioita osallistumaan siihen; katsoo, että tietojen keruu, levittäminen ja koordinointi sekä tähän työhön kannustaminen voitaisiin toistaiseksi uskoa perusoikeusviraston tehtäväksi;
4. kannattaa komission aloitetta viettää vuotta 2007 yhdenvertaisten mahdollisuuksien teemavuotena Euroopassa, ja toivoo, että sillä edistetään syrjinnän eri muotojen ja moninkertaisen syrjinnän tiedostamista ja parannetaan oikeussuojakeinojen tuntemusta; toivoo kuitenkin, että tällaisia aloitteita valmisteltaisiin vastaisuudessa nykyistä ennakoivammin; vahvistaa kantansa, jonka mukaan komission ja jäsenvaltioiden on varmistettava, että kaikkia syrjinnän muotoja käsitellään samalla tavalla, ja muistuttaa komissiolle, että se on luvannut ja sitoutunut seuraamaan tiiviisti tätä ongelmaa ja laatimaan parlamentille raportin; pitää edelleen valitettavana sitä, että – ottaen huomioon syrjinnän torjunnan tärkeyden – teemavuodelle varattiin riittämättömästi määrärahoja; pyytää, että teemavuonna 2007 käynnistettyjä toimia jatkettaisiin kulttuurien välisen vuoropuhelun eurooppalaisen vuoden (2008) muodossa, koska yksi kulttuurien välisen vuoropuhelun tavoitteista on syrjinnän torjuminen;
5. pyytää komissiota tukemaan opetusta, joka edistää rauhaa ja väkivallattomuutta, sekä kulttuurien väliseen vuoropuheluun perustuvaa pedagogiaa;
6. katsoo, ettei tietojen keräämisen jälkeen mikään estä jäsenvaltioita toteuttamasta toimenpiteitä sellaisten erityisten väestöryhmien puolesta, joihin ei viitata EY:n perustamissopimuksen 13 artiklassa ja jotka kuuluvat luokkiin, joissa sosiaalisen syrjäytymisen vaara on suuri; katsoo näihin luokkiin kuuluviksi esimerkiksi henkilöt, jotka toipuvat kemiallisesta riippuvuudesta, riippuvuudesta toipuneet henkilöt sekä entiset vangit eli henkilöt, jotka ovat sopeutumassa takaisin yhteiskuntaan;
7. pitää valitettavana, ettei perusoikeuskirjasta ole tehty oikeudellisesti velvoittavaa, ja pyytää korjaamaan asian; korostaa, että sitoutuessaan valvomaan järjestelmällisesti ja tiukasti lakiensa ja asetustensa yhteensopivuutta perusoikeuskirjan kanssa komission olisi keskityttävä välittömän ja varsinkin välillisen syrjinnän paljastamiseen eri väestöluokkien kohdalla; katsoo, että komission pääosastojen välisen johdonmukaisuuden varmistamiseksi komission olisi arvioitava kunkin lainsäädäntöehdotuksen kohdalla erikseen, kuinka syrjintä siihen vaikuttaa; katsoo, että perusoikeusviraston pitäisi olla tiiviisti mukana vaikutustutkimusten laatimisessa;

8. katsoo komission tavoin, että "kotoperäistä" tai "rakenteellista" taikka "kulttuurista" laatua olevien räikeiden epäkohtien korjaamiseksi ja siten pahasti vinoutuneen tasapainon palauttamiseksi saattaa joissakin tapauksissa olla tarpeen poiketa väliaikaisesti yksilön tasa-arvon käsitteestä ja soveltaa sen sijasta väestöryhmiin pohjautuvaa "distributiivista oikeudenmukaisuutta" toteuttamalla "positiivisia" toimia;
9. korostaa, että "positiivisten toimien", "myönteisen tasa-arvon" ja "distributiivisen oikeudenmukaisuuden" käsitteet perustuvat samaan realiteettiin, joka lähtee sen tunnustamisesta, että joissakin tapauksissa syrjinnän tehokas torjunta edellyttää viranomaisten aktiivista väliintuloa pahasti vinoutuneen tasapainon palauttamiseksi; painottaa, että tällaista väliintuloa ei pidä rinnastaa "positiiviseen syrjintään" ja että positiivisten toimien käsitettä ei pidä rajoittaa kiintiöajatteluun; muistuttaa, että kyseiset toimet voivat saada mitä moninaisimpia muotoja, joita voivat olla työhaastatteluun pääsyn takaaminen, etusija sellaiseen koulutukseen pääsyssä, joka mahdollistaa pääsyn ammatteihin, joilla tietyt väestöluokat ovat aliedustettuina, työn tarjonta ensisijaisesti tietyille yhteisöille, tai ammattikokemuksen huomioon ottaminen pelkkien tutkintojen sijasta;
10. muistuttaa, että yhdenvertaisen kohtelun periaate ei estä jäsenvaltioita säilyttämästä tai toteuttamasta erityistoimenpiteitä, joilla estetään tai kompensoidaan EY:n perustamissopimuksen 13 artiklassa mainittuihin syrjinnän perusteisiin liittyviä haittoja, ja korostaa, että näiden erityistoimenpiteiden on ulotuttava kaikille aloille, joilla havaitaan vakavan epätasa-arvon esiintymistä niin koulutuksessa, terveydenhuollossa, asumisessa, tavaroiden ja palveluiden saatavuudessa kuin muillakin aloilla;
11. tiedostaa, että tiettyjen väestöryhmien alhainen edustus eräillä toimialoilla saattaa vähentää niiden halukkuutta hankkia kyseisessä työssä vaadittuja tietoja ja taitoja; katsoo, että tämä tilanne aiheuttaa noidankehän; suosittaa näin ollen, että etnisiä vähemmistöjä ja työmarkkinoita käsittelevä korkean tason työryhmä, jonka on laadittava raportti vuoden 2006 loppuun mennessä, keskittyy tähän ongelmaan, ja että luodaan sellaiset olosuhteet, jotka mahdollistavat kaikkien väestöluokkien pääsyn iästä riippumatta ja lapsuudesta lähtien kaikenlaisuuteen ja -tasoiseen koulutukseen siten, että toteutetaan tarvittaessa positiivisia toimia, joilla mahdollistetaan heikossa asemassa olevien väestöryhmien pääsy ammatilliseen tai yliopistolliseen koulutukseen, johon niillä ei olisi pääsyä ilman näitä toimenpiteitä;
12. pyytää, että jäsenvaltiot, joilla sellaista ei vielä ole, perustavat hallintoelimen, joka keskittyy tasa-arvoasioihin sekä syrjinnän torjumiseen kansallisella tasolla; korostaa, että elimen on oltava riippumaton ja että sen on saatava riittävät varat voidakseen tukea syrjinnän kohteeksi joutuneita heidän oikeustoimissaan; katsoo, että tällä elimellä on oltava myös tutkintavaltaa, jotta se voi tutkia tapauksia; katsoo, että tällaisten elinten aseman heikentäminen on katsottava syrjinnän vastaisten direktiivien epäasianmukaiseksi täytäntöönpanoksi; pyytää komissiota arvioimaan huolellisesti jäsenvaltioiden tilannetta tässä suhteessa ja etenkin Puolan hallituksen päätöstä lakkauttaa tasa-arvoasiain edustajan virasto, joka on syrjintää vastustava elin ja joka edistää kaikkia koskevaa tasa-arvoa, kuten todettiin EU:n riippumattomien perusoikeusasiantuntijoiden verkoston kertomuksessa vuodelta 2005;

Tilastotietojen keruu

13. katsoo, että direktiivi 95/46/EY ei missään tapauksessa estä varsinkaan etnistä alkuperää tai uskontoa koskevien tietojen keruuta, mutta sillä luodaan tarpeellinen ja toivottu suoja kaikkia sellaisia väärinkäytöksiä kohtaan, jotka liittyvät tilastomielessä kerätyn arkaluonteisen tiedon käyttöön;
14. katsoo, että kulttuurisista, historiallisista tai perustuslaillisista näkökohdista huolimatta vähemmistöjen ja heikommassa asemassa olevien ryhmien tilannetta koskevien tietojen keruu on tärkeää ja että syrjinnän torjumista koskevan politiikan ja lainsäädännön on perustuttava tarkkoihin tietoihin;
15. katsoo, että olisi tarpeen, että direktiivin 95/46/EY 29 artiklan nojalla perustettu tietosuojatyöryhmä antaisi lausunnon, jolla pyritään selventämään direktiivin niitä säännöksiä, jotka voivat haitata tiettyjä väestöluokkia koskevien tilastotietojen laadintaa, ja varmistetaan täten direktiivin yhdenmukainen tulkinta kaikissa jäsenvaltioissa;
16. kiinnittää huomiota siihen, että heti kun henkilötiedot on muutettu nimettömiksi niiden tilastollista käyttöä varten, noiden tilastojen tietoja ei enää voida pitää henkilötietoina; muistuttaa, että on olemassa myös nimettömyyden säilyttäviä luotettavia menetelmiä, joita käytetään perinteisesti yhteiskuntatieteissä ja joiden avulla voitaisiin laatia tilastoja arkaluonteisina pidettyjen kriteerien perusteella;
17. panee tyytyväisenä merkille, että komissio aikoo laatia yhteistyössä kansallisten viranomaisten ja muiden asianosaisten kanssa tilastollisia välineitä, joilla arvioidaan syrjinnän vaikutuksia; odottaa mielenkiinnolla vuonna 2006 julkaistavaksi tarkoitettujen tietojenkeruuta koskevan käsikirjan ilmestymistä;
18. muistuttaa, että välillisen syrjinnän käsite on olennainen osa kvantitatiivisia kriteerejä ja että tiettyjä ominaispiirteitä koskevien tilastotietojen luetteloinnin estäminen henkilötietojen suojaamisesta annettuun lainsäädäntöön vedoten on siten haitallista, koska ilman luettelointia välillistä syrjintää on mahdotonta näyttää toteen;
19. katsoo, että jos halutaan torjua tehokkaasti välillisen syrjinnän kaikkia muotoja ja siten panna asianmukaisesti täytäntöön välillisen syrjinnän nimenomaisesti kieltävät syrjinnästä annetut yhteisön direktiivit, on tärkeää sallia tilastotietoihin perustuvien todisteiden käyttö;
20. vaatii, että jäsenvaltiot ja tarvittaessa alueelliset ja paikalliset viranomaiset kehittäisivät tilastollisia välineitään, joilla mahdollistetaan työllisyyttä, asumista, koulutusta ja tulotasoa koskevien tietojen saanti sellaisista väestöluokista, jotka ovat vaarassa joutua EY:n perustamissopimuksen 13 artiklassa mainittuihin perusteisiin pohjautuvan syrjinnän kohteeksi;
21. kiinnittää huomiota siihen, että voidakseen nauttia suojeltaville väestöryhmille tarkoitettua erityiskohtelusta, henkilö on voitava määrittää tällaiseen ryhmään kuuluvaksi, mikä edellyttää mahdollisuutta saada kyseistä henkilöä koskevia arkaluonteisia tietoja; muistuttaa, että näitä tietoja on voitava käsitellä erityisesti henkilötietojen suojelua koskevan lainsäädännön sekä kansallisten vähemmistöjen suojelua koskevan puiteyleissopimuksen 3 artiklan 1 kohdan mukaisesti;

Lainsäädäntö vaatii täydentämistä

22. pahoittelee syvästi sitä, että Euroopan parlamentin toistuvista pyynnöistä huolimatta komissio ei aio tässä vaiheessa laatia kokonaisvaltaista lainsäädäntöä syrjinnän torjumisesta; muistuttaa, että lainsäädännön parantaminen ei tarkoita ainoastaan tarpeettoman lainsäädännön poistamista vaan myös sellaisen lainsäädännön laatimista, joka vastaa Euroopan parlamentin voimakkaisiin poliittisiin signaaleihin; vaatii toistamiseen, että ennen vuoden 2007 ensimmäisen vuosipuoliskon päättymistä esiteltäisiin uusi lainsäädännöllinen väline, jossa lueteltaisiin kaikki EY:n perustamissopimuksen 13 artiklassa mainitut syrjinnän perusteet ja jonka soveltamisala olisi sama kuin direktiivin 2000/43/EY;
23. kehottaa jäsenvaltioita ottamaan lainsäädännön soveltamisessa asianmukaisesti huomioon perusoikeuskirjan 21 artiklassa mainitut syrjinnän eri perusteet pyrittäessä lisäämään kyseisen asiakirjan uskottavuutta, jota on heikentänyt se, ettei se ole oikeudellisesti sitova;
24. kehottaa jäsenvaltioita tekemään varauksettomia ja rajoittamattomia sitoumuksia kansallisten vähemmistöjen ja muiden haavoittuvien väestöryhmien syrjimättömyyttä ja suojelua koskevien ihmisoikeussopimusten sitomana sekä noudattamaan näitä sitoumuksia;
25. katsoo, että kansalliset perinteiset vähemmistöt tarvitsevat nopeasti säännösten voidakseen osallistua todella niiden identiteettiä koskevaan päätöksentekoprosessiin ja että niitä on suojeltava itsehallinnon ja itsemääräämisoikeuden eri muodoin, jotta toisaalta Kööpenhaminan kriteereistä johtuvista kaksinaisista säännöistä ja toisaalta jäsenvaltioiden sääntöjen puuttumisesta ei aiheutuisi haittaa;
26. kehottaa komissiota täyttämään aktiivisesti perussopimusten vartijana sille kuuluvat velvoitteet sekä toteuttamaan EY:n perustamissopimuksen 13 artiklan nojalla kiireellisiä toimenpiteitä niitä jäsenvaltioita vastaan, jotka eivät ole saattaneet osaksi kansallista lainsäädäntöään syrjinnän kieltävää EY:n lainsäädäntöä, etenään direktiiviä 2000/43/EY tai direktiiviä 2000/78/EY; muistuttaa, että Euroopan yhteisöjen tuomioistuimien on jo katsonut tiettyjen jäsenvaltioiden jättäneen panematta täytäntöön syrjinnän kieltävät direktiivit, ja kehottaa niitä toteuttamaan toimenpiteitä täyttääkseen velvollisuutensa; katsoo, että uusia jäsenvaltioita, jotka eivät ole panneet täytäntöön syrjinnän torjunnasta annettuja direktiivejä, on rangaistava EY:n lainsäädännön rikkomisesta samalla tavoin kuin vanhoja jäsenvaltioita; pyytää komissiota tutkimaan nopeasti niiden lakien laadun ja sisällön, joilla syrjinnän kieltävät direktiivit pannaan täytäntöön, myös riippumattomien asiantuntijoiden verkoston laatimien, syrjinnän torjumista koskevien raporttien pohjalta, ja käynnistämään pian tuomioistuimessa toimia niitä jäsenvaltioita vastaan, jotka eivät ole saattaneet direktiivejä asianmukaisesti osaksi kansallista lainsäädäntöä;
27. kehottaa komissiota syrjinnän torjuntaa koskevan lainsäädännön seuraavan uudelleenlaatimisen yhteydessä keskittymään erityisesti monimuotoisen syrjinnän sekä syrjintään rinnastettavan rotuerottelun ongelmiin sekä tarkistamaan välillisen syrjinnän käsitettä sallimalla nimenomaisesti syrjintää koskeviin tilastoihin perustuvan näytön;
28. vaatii, että uusi perusoikeusvirasto, jonka on tarkoitus aloittaa toimintansa vuonna 2007, liitetään läheisesti uuteen syrjinnän kieltävään sääntelykehykseen ja että sen on

tarjottava Euroopan unionin poliittisille päätöksentekijöille ajantasaisia, johdonmukaisia, luotettavia, kokonaisvaltaisia ja olennaisia tietoja, jotka mahdollistavat myöhemmin politiikan ja lainsäädännön suunnittelun; katsoo viraston asemaa ja toimintaa koskevien huoltien valossa olevan ratkaisevan tärkeää, että virasto osallistuu täysivaltaisesti Euroopan unionin syrjinnänvastaisen politiikan tukemiseen;

29. kehottaa neuvostoa hyväksymään komission ehdotuksen neuvoston puitepäätökseksi¹, joka koskee rasismien ja muukalaisvihan vastaista toimintaa ja jolla pyritään laatimaan puitteet sille, että rasistinen ja muukalaisvastainen väkivalta on rikosoikeudellisesti rangaistavaa, koska päätöksellä parannettaisiin rasistista väkivaltaa ja rikoksia koskevien tarpeellisten tietojen keruuta koko EU:ssa; katsoo, että puitepäätöksessä tulisi käsitellä nimenomaisesti homofobiaa, antisemitismia, islamofobiaa ja muuntotyyppejä fobioita tai vihaa, joiden perustana on etnisyys, rotu, seksuaalinen suuntautuneisuus, uskonto tai jokin muu irrationaalinen peruste;
30. kehottaa komissiota antamaan ehdotuksia, joissa kielletään syrjintä, jota homoseksuaaliparit kokevat jokapäiväisessä elämässään – elivätpä he avioliitossa tai rekisteröidyssä parisuhteessa – etenkin heidän käyttäessään EU:n lainsäädännön mukaista oikeuttaan liikkua vapaasti; pyytää soveltamaan vastavuoroisen tunnustamisen periaatetta myös tällä alalla;
- ◦ ◦
31. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle ja komissiolle.

¹ EYVL C 75 E, 26.3.2002, s. 269.